

Nepretrganost Titovega dela in naše revolucije

Oktobra 1940 je bila v Dubravi, predmestju Zagreba, v popolni tajnosti peta državna konferenca KPJ; glede na obsežnost priprav, število in sestav delegatov iz vseh pokrajin Jugoslavije je imela pomen partijskega kongresa. Vodil jo je tovariš Tito, ki je konferenco sklenil s preroškimi besedami: da bo prihodnja konferenca že v državi, prosti socialnega in nacionalnega pritiska. Tako se je tudi zgodilo.

Peta državna konferenca KPJ je pokazala organizacijsko moč,

toliko poguma in moči, da je ljudstvu jasno in odkrito povedala vso resnico o globoki družbeni krizi. Pokazala je na nevarnosti, ki so grozile državi in pogumno predstavila svoj program, ki je odpiral poti k rešitvam v skladu z resničnimi koristmi ljudstva in države.

Sklepi konference so zato pomenili hkrati tudi dolgoročni akcijski program KPJ. V partiji se je z delom 5. konference razvil nov duh: samostojnost, pogumnost in samokritičnost pri presoji položaja in spreje-

Štirideset let po peti državni konferenci Komunistične partije Jugoslavije: neprekinjen čas ključnih bojov revolucionarnih sil za nastajanje novega, bolj človeškega in svobodnega sveta

idejnopolitično zrelost in trdnost partije. Na njej so določili in sprejeli pot, ki je pomagala jugoslovanskim komunistom, da so spoznali svojo zgodovinsko odgovornost v usodnih dogodkih, ki so takrat trkali na naša vrata. To je bilo Titovo delo; brez njega in brez uresničenih sklepov 5. državne konference KPJ bi danes ne bilo naše nove skupnosti. Takrat in pozneje, ko je ilegalno predvojno delo partije postalo očitno vsem našim ljudem ter celotnemu svobodoljubnemu naprednemu svetu, se je potrdilo, da je bila komunistična partija Jugoslavije edina organizirana politična sila, ki je dojela usodni pomen zgodovinskega trenutka in vso jalovost protiljudske politike nekdanje države. Imela je

manjša ciljev ter metod politične akcije. Zdaj, ko gledamo na te usodne dogodke s štiridesetletne časovne odmaknjenosti, lahko v celoti dojamemo, kaj je

Komunistična partija Jugoslavije z Josipom Brozom Titom ni nikoli priznala kapitulacije stare države. Njena bojevitost je zrastle iz svob odoljubnih tradicij naših narodov, ki se niso nikoli sprijaznili s suženjstvom in nasiljem. Partijo in ljudstvo so vrh tega tesno povezovali skupni ideali boja za pravičnejšo družbeno ureditev.

Centralni komite KPJ je 15. aprila 1941, še pred podpisom kapitulacije, narodom Jugoslavije poslal razglas, v katerem je bilo rečeno, da bodo komunisti in delavski razred „do končne zmage vztrajali v prvih vrstah ljudskega boja proti osvajalcem,“ da se bo v tem boju „rojeval nov svet in bo na podlagi resnične neodvisnosti vseh jugoslovanskih narodov nastala svobodna bratska skupnost.“

Tovariš Tito v Kumrovcu (leta 1978).

to ilegalno srečanje vodstva revolucionarne delavske partije leta 1940 pomenilo. Konferenca je pokazala, da je KPJ premagala svoje notranje slabosti in zagotovila trdno idejnopolitično enotnost. Kot pomembna politična sila je edina mogla, hotela in znala popeljati delavski razred ter naše narode v boj za socialno in narodnostno svobodo. Njenih 12.000 članov je v začetku julija 1941 „jurišalo v nebo“. Oni in vsi, ki so po njihovem svetlem zgledu šli v

revolucionarni boj, so rešili čast domovine, priborili svobodo ljudstvu in ustvarili temelje za celotno vizijo socializma kot svetovnega procesa.

Danes ima ZKJ približno 1.900.000 članov. Nikoli v zgodovini naše partije njene zmogljivosti niso bile večje kot so zdaj. Za uresničitev odgovornih stabilizacijskih nalog se mora ZKJ predvsem usmeriti tudi sama k sebi. Ko poziva vse socialistične sile v državi k ureditvi številnih odprtih vprašanj naše stvarnosti, ZKJ hkrati dosledno nadaljuje revolucionarni boj delavskega razreda za spremembe njegovega gospodarskega in družbenega položaja.

Titova misel in delo sta bila dosledno razredno opredeljena. Kot komunist-revolucionar je navdihoval in vodil ves naš družbeni razvoj. Njegovo delo živi in mora živeti, da bi, kot je dejal o pomenu 5. državne konference KPJ Stevan Doronjski, lahko na svoj lastni, revolucionarni način živela naša družba in naša zveza komunistov.

N. S.

Človek je naše največje bogastvo

V našem glasilu smo večkrat doslej objavljali članke v zvezi s problemi varstva pri delu. Da bi te probleme osvetlile tudi inšpekcijske službe, smo zaprosili republiškega inšpektorja za delo, dipl. ing. Edvarda Černčeca za pogovor, kateremu se je ljubeznivo odzval in odgovoril na zastavljena vprašanja.

— Kako dolgo je že v vaši pristojnosti nadzor v IMV?

— Nadzorstvo nad tem, kako delovna organizacija IMV Novo mesto izpolnjuje predpise in zagotavlja varstvo pri delu svojim delavcem, sem sprejel v maju 1975. Ker to delovno organizacijo poznam od začetka njenega razvoja, ko še nisem bil republiški inšpektor dela, sem nalogo prevzel s posebnim zanimanjem. Takrat so javno še vedno govorili in pisali, da je to „šraufenciger“ industrija. Tega mnenja ni treba zanikati, ni pa tudi poniževalno, kakor so menili nosilci tega mnenja. Po osvoboditvi smo bili „šraufenciger“ industrija domala povsod v naši ljubi domovini, zato smo danes ponosni na napredek. Če gledam IMV, kako je iz tega zrastle, da danes zaposluje že približno 6.500 delavcev, da ima svoje TOZD in delovne enote po vsej dolenjski regiji, v Ljubljani, v drugih republikah in tudi v inozemstvu, potem je vzpon te

IMV KURIR izdaja delovna organizacija Industrija motornih vozil Novo mesto — Izhaja vsakih 14 dni v 6750 izvodih — Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Simo Gogič — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 — Grafična priprava: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list, tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.

delovne organizacije lahko vzor mnogim drugim.

— Pet let je že kar dolga doba. Ali bi nam lahko z nekaj besedami opisali pozitivne premike na vašem področju in dejavnosti v IMV nasploh?

— Avtomobilska industrija pri nas pred vojno ni obstajala, zato tudi ni bilo tradicije na področju varstva pri delu, kot je to npr. v železarnah, papirnicah, tekstilni industriji ipd.

Prve ostre ukrepe je zamenjala osveščenost delavcev

V začetku mojega dela v sodelovanju z vodilnimi delavci IMV in s strokovnjaki na področju varstva pri delu je bilo potrebno predvsem postaviti temelje organiziranosti in strokovnosti.

Relativno visok odstotek nesreč pri delu, tudi težjih, je zahteval v začetku nekatere ostre ukrepe preko drugih organov pregona ali s pomočjo mandatnih kaznovanj. V obdobju dveh let dela se je s pomočjo odgovornih delavcev v IMV in drugih zunanjih organov število nesreč pri delu zmanjšalo za preko 40 %, kar predstavlja izreden uspeh v slovenskem poprečju. Konkretni podatki so bili na razpolago vsem samoupravnim in družbenopolitičnim organom v IMV in izven njega.

Takšno zmanjšanje je doseženo predvsem zaradi poglobljenega razumevanja in spoznanja vodstva in odgovornih delavcev v IMV, pa tudi osveščenosti samih delavcev. To je omogočilo, da se v vseh TOZD, delovnih enotah in na ravni delovne organizacije organizirajo službe varstva pri delu ali postavijo pooblašeni delavci. Delavcem na področju varstva pri delu je bilo omogočeno, da se izobražujejo na primernih strokovnih šolah.

Danes ni TOZD ali delovne enote, ki ne bi imela urejene službe varstva pri delu. Te svoje obveznosti izvršujejo z vso odgovornostjo. Razen tega imajo vsi delavci v IMV možnost uveljavljati svoje pravice, ki izvirajo iz zakonodaje na področju varstva pri delu, to je v primeru nesreč pri delu, zdravstvenih okvar ipd.

Izobraževanje vseh delavcev na področju varstva pri delu je organizirano s pomočjo strokovnjakov v IMV. Za ta način smo se odločili, ker so zunanje

institucije to izobraževanje komercializirale; odločitev je IMV prihranila težke denarje. Razen tega strokovna raven izobraževanja zunanjih institucij večkrat ni bila kos dejanskim potrebam varstva pri delu na posameznih delih in opravilih.

Pogoji dela so se z izgradnjo novih obratov po Dolenjski izredno izboljšali. Res je, da v

Dipl. ing. Edvard Černčec: „Inšpektor mora ne le preganjati kršilce predpisov, temveč mora delovati preventivno in ustvarjati možnosti za razvoj samoupravnih odnosov tudi na področju varstva pri delu“.

nekaterih starejših obratih še vedno niso dobri, vendar sem prepričan, da se bo z izgradnjo osnovne proizvodnje avtomobilov in prikolic tudi v teh TOZD stanje v kratkem izboljšalo.

Ni vse v kaznovanju — predvsem je treba pomagati!

— Naloge inšpektorja so zakonsko opredeljene, vendar pa menimo, da naloga inšpektorja ni samo nadzor. Inšpektor naj bi bil hkrati tudi mentor na svojem področju. Kaj menite vi o tem? Ali ste organ nadzora ali strokovni sodelavec?

— V tem vprašanju je nekaj dolenjske hudomušnosti. Odgovor bo jasen:

— kot inšpektor za delo sem vedno organ nadzora.

— Že po ustavi, zakonu o združenem delu in drugih predpisih, po naši družbenopolitični ureditvi in usmeritvi organi odkrivanja in pregona niso le tisti, ki iščejo samo napake, jih preganjajo in kaznujejo, ampak so tudi družbenopolitični dejavniki, ki delujejo preventivno, usmerja in pomaga, da na določenem področju delavci lahko

delujejo kot samoupravljalci, da uveljavljajo svoje pravice in se zavedajo svojih dolžnosti.

— Priča smo zelo hitremu tempu razvoja IMV. Kaj menite vi kot pristojni inšpektor, ali je razvoj IMV možno ocenjevati le z očmi inšpektorja?

— Odgovor na to vprašanje je v glavnem podan že v prejšnjih točkah.

— Nova tehnologija, njeno izpopolnjevanje, kakor tudi vključevanje novih objektov v prostor prinaša poleg dobrih učinkov tudi nekatere slabe, ki pa so nujno povezani s tem. Kakšno je vaše mišljenje o tem?

— Hiter razvoj delovne organizacije IMV vsekakor prinaša nekatere slabe učinke, ki pa so bolj „taktične“ narave, saj bodo v svojem končnem cilju učinki pozitivni za vso našo družbo, za posameznike v Novem mestu, na Dolenjskem in na Hrvaškem.

Ne pozabimo predvsem na človeka — delavca!

— Pred nami je priprava za naslednje srednjeročno obdobje. Katere smernice bi morali vključiti v plan razvoja IMV, da bi zagotovili zakonske zahteve in dejanske potrebe?

— S stališča varstva pri delu (poenostavljeno rečeno zmanjšanje nesreč pri delu, izboljšanje delovnih pogojev in delovnih razmer) je potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju konkretno vključiti vse elemente, ki bodo omogočili delavcem varne in zdrave pogoje dela in življenja. Tovariš Tito je mnogokrat dejal: „Človek je naše največje bogastvo“ in mi moramo to misel izvajati v dobro nas vseh.

— Razvoj tehnike prinaša nova tehnična dognanja, razvija se nova tehnologija, grade se novi stroji. Na vaše področje dela posega cela vrsta predpisov. Ali menite, da so predpisi ustrezni oziroma, ali so vedno zbir potreb na eni strani, na drugi pa tudi rezultat dejanskih možnosti izvajanja?

— Tehnika in tehnologija se v zadnjih desetletjih skokovito

(Nadaljevanje na 3. str.)

Iz lakirnice: delavke pri vsakdanjih opravilih in nalogah.

(Nadaljevanje z 2. str.)

razvijata po vsem svetu. Predpisi varstva pri delu in standardi so zaradi hitrega razvoja pogosto zastareli. Čas, potreben za spremembo predpisov, pa je večkrat „birokratsko“ dolg. Zato morata OZD in inšpektor spremljati razvoj in realno ocenjevati dejansko stanje, kar pa pogosto ni lahko. Nisem zadovoljen z poznavanjem teh predpisov pri nekaterih tehnologijah, konstrukcijah in vodilnih ter vodstvenih delavcih v proizvodnji IMV, ki pri uvajanju nove tehnologije še vedno premalo upoštevajo predpise varstva pri delu. Odgovorni delavci v proizvodnji morajo upoštevati obstoječe predpise varstva pri delu, če pa so zastareli, morajo sami iskati primerne rešitve in predlagati nove predpise, saj je cilj vsega tega varno in zdravo delo.

V IMV je mnogo primerov, kjer je zaradi prizadevnosti posameznih vodilnih in odgovornih delavcev v proizvodnji varno delo zagotovljeno do dokaj visoke stopnje in ti zaslužijo pohvalo. Čeprav je to kovinsko-predelovalna industrija, ki predstavlja povsod v svetu relativno visoko stopnjo nevarnosti, sem do danes zadovoljen, da je hujših nesreč relativno malo. Ta misel se poraja med ostalimi tudi zaradi tega, ker je hiter razvoj IMV zahteval usposobljenost za posamezna dela in opravila mnogo novih delavcev iz različnih okolij, ki svoje naloge v zelo kratkem času varno in dobro opravljajo.

Razveseljivo je dejstvo, da IMV izobražuje svoje delavce v raznih šolah za razne poklice, kar se bo v perspektivi obrestovalo.

Ni stabilizacije brez zdravega in varnega dela!

— Smo v dobi stabilizacije našega gospodarstva. Kako bi se tudi na področju varstva pri delu vključili v stabilizacijska prizadevanja?

— Na to vprašanje bi lahko odgovarjal na dolgo in široko, vendar bom rekel le to:

— da ni stabilizacije brez varnega in zdravega dela. Moramo proizvajati avtomobile in prikolice, nimamo pa pravice proizvajati invalide.

— Na račun nekaj avtomobilov s tekočega traku več pod vsako ceno ne moremo tvegati hujše nesreče pri delu.

— Z izboljšanjem varnega dela, delovnih in življenjskih pogojev se ekonomičnost proizvodnje vsekakor izboljšuje tako v delovni organizaciji kot v celotni družbi.

— Izvajanje predpisov je dolžnost DO in TOZD, inšpekcija pa nadzira izvajanje. Kaj menite o nalogah drugih organov, zlasti sodstva, tiska itd.?

— Menim, da drugi organi kot so UJV, tožilstvo in sodišča na Dolenjskem obravnavajo probleme varstva pri delu v skladu z zakonodajo in življenjsko realno ter objektivno.

Osebnost me bolj moti, da skoraj vsak teden zasledim neobjektivne ocene o delu posameznikov ali celote IMV v nekaterih dolenjskih ali ljubljanskih listih.

Trdim, da proizvajati avtomobile ali prikolice ni niti tehnično niti varnostno primerljivo

z nekaterimi drugimi proizvodnjami, kjer gre za manj nevarne tehnologije, manj nevarne delovne priprave in naprave ali celo zaprte proizvodne sisteme.

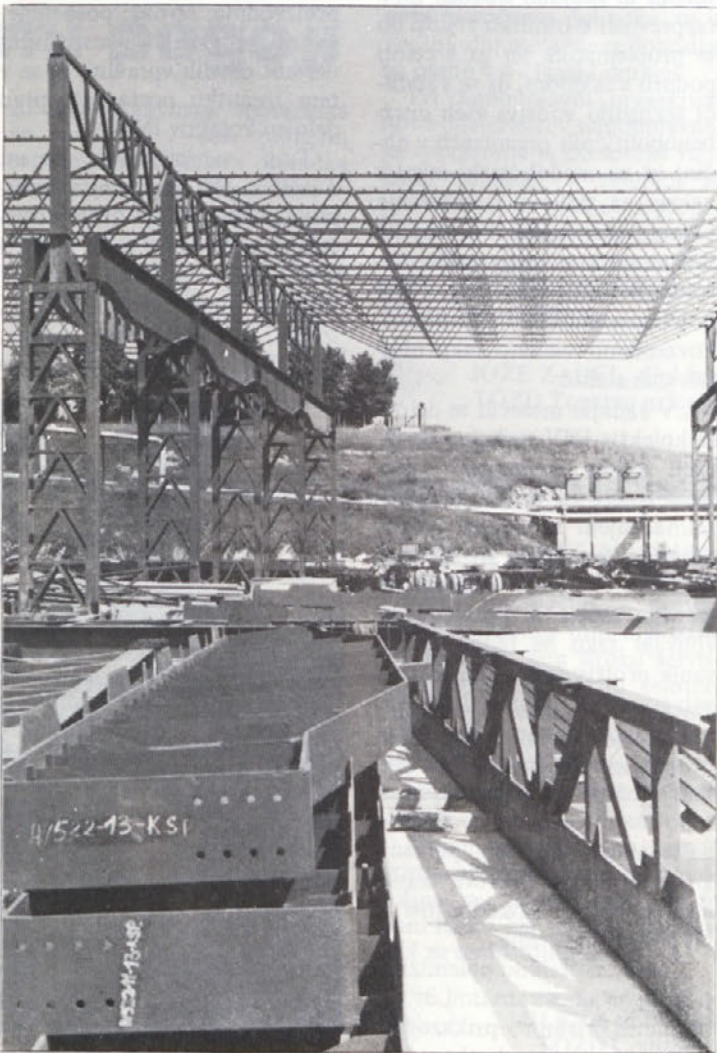
Menim, da odgovorni predstavniki IMV premalo predstavljajo delo in probleme kolektiva preko sredstev javnega obveščanja.

— Kako ste zadovoljni z delom našega resorja v IMV?

— Ker sem inšpektor, nisem nikoli zadovoljen. Vendar menim, če bi vse OZD v Sloveniji pokazale toliko razumevanja za varstvo pri delu kot to zagotavlja IMV in strokovna služba varstva pri delu, v Sloveniji ne bi imeli letno pribl. 50.000 nesreč pri delu.

Na koncu bi rad še v nečem dal priznanje temu velikemu delovnemu kolektivu. V IMV delajo delavci iz raznih krajev, raznih narodnosti (ne samo jugoslovanskih), raznih socialnih struktur, vendar do sedaj še nisem slišal, da bi med njimi obstajala kakršnakoli nestrpnost. S tem se uresničuje prizadevanje pokojnega predsednika Tita: bratstvo in enotnost.

Čudim se pa, zakaj me niste vprašali, kateri tip avtomobila vozim, ko prihajam v IMV. Na to „nevprašanje“ vam odgovorjam: na inšpekcijske preglede v IMV se vozim z avtobusom „Avtoprevoza Banja Luka“, po TOZD po Dolenjski pa me prevaža ing. Branko Košir ali njegovi sodelavci s staro „katrc“, včasih pa uporabljamo tudi že odpisano, vendar še dobro R-16. Privatno pa vozim „odpisano“ Zastavo 1300, ki jo bom vozil, dokler ne „našparam“ za novo „katrc“.

Še o obveščanju

V petek, 7. novembra 1980, se je na 4. seji sešel izvršni odbor konference OOS DO IMV, da bi ocenil potek in rezultate nekaterih aktivnosti, dogovorjenih na 3. razširjeni seji tega organa. Izvršni odbor je razpravljal tudi o kandidatih za člane izvršnega odbora DS DO ter v zvezi s tem na predlog OOS iz tozdov in skupnih služb oblikoval dokončen predlog za naslednjo sejo delavskega sveta DO.

Večji del razprave je bil namenjen analizi poteka javne razprave o stališčih DPO IMV, ki so bila oblikovana v zvezi z odnosom sredstev javnega obveščanja do problematike dela in življenja v kolektivu IMV. Ugotovljeno je bilo, da so vse DPO in samoupravni organi v tozdih in skupnih službah IMV razpravljali o osnutku stališč do te problematike ter ga v celoti podprli s sklepom, da se s stališči seznanijo vodstva vseh družbenopolitičnih organizacij v občini in na medobčinski ravni z nalogo za skupno razreševanje pojavov, ki, takšni kot so, ne prispevajo k premagovanju problematike niti v IMV niti v širši družbenopolitični skupnosti. Povzemamo vsebino tako oblikovanih stališč:

„V zadnjih mesecih se delovni kolektiv IMV srečuje s številnimi napadi novinarjev, s posmehovanji in s samovoljnim tolmačenjem sedanjega gospodarskega trenutka, ko so se iz različnih vzrokov nakopičile številne težave in problemi, ki vplivajo tako na redno izvrševanje proizvodnih nalog kot na ustvarjanje in delitev dohodka.

Poudariti moramo, da tokrat ni prvič, da se delovni kolektiv IMV srečuje z enostranskimi in s površnimi napadi, ki želijo z naštevanjem drobnih pomanjkljivosti celotne napore delovnega kolektiva razvrednotiti in jih potisniti v ozadje.

Čeprav ne želimo polemizirati z vsemi enostranskimi in nesramnimi pristopi v prikazovanju sedanjega gospodarskega tre-

nutka in razmer, v katerih dela in proizvaja delovna organizacija IMV, je pozornost družbenopolitičnih organizacij pritegnilo grobo poenostavljanje in primitiviziranje v prispevku Doleniskega lista, ki je na nekaj obrobah in v tem trenutku nepomembnih ugotovitvah zgradil celo konstrukcijo napadov in očitkov, ki naj javnosti prikaže „velikega grešnika“ tega prostora. Preseneča nas, da se takšni napadi pojavljajo v obdobju intenzivne aktivnosti družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov DO in TOZD.

Predsedstvo sindikata DO IMV je že na svoji seji v juniju ocenilo gospodarske razmere in položaj IMV. Ocenilo je težave, ki jih narekujejo sprejeti ukrepi ter druge probleme, povezane z redno proizvodnjo in doseganjem zastavljenih planov. Ocene sindikata ter sprejeti sklepi naj bi bila spodbuda za širšo aktivnost osnovnih organizacij pri mobilizaciji delovnega kolektiva za uresničevanje zastavljenih načrtov in planov tako redne proizvodnje, izvoza, pospešene zaključevanja investicijskih del kot ostalih vprašanih, ki se v tem trenutku postavljajo pred delovni kolektiv IMV.

Tudi samoupravni organi TOZD in DO so za obvladovanje in premagovanje obstoječega stanja na številnih sejah sprejeli vrsto ocen, pa tudi ukrepov tako na področju proizvodnje, izvoza, zmanjševanju uvoza, cen, kot na področju redne

preskrbe z repromaterialom in glede drugih vprašanih investicijske in razvojne politike.

Ob vsem tem nas preseneča, da se prav v obdobju teh velikih in intenzivnih naporov, pa tudi uspehov delovnega kolektiva v doseganju planiranega izvoza, intenzivnega usposabljanja proizvodnih kapacitet, iskanja dolgoročnega razvojnega koncepta avtomobilske industrije Slovenije, urejevanja odnosov s koooperanti, v ospredje poriva problem, kot je 6 (in ne 1,5 hektara) zemljišča, na katerem ustvarjajo dodatne stroške rezultati naših težav in problemov pri redni preskrbi potrebnega materiala.

Sprašujemo se, ali je res osrednji problem prostora in družbe v tem trenutku nekaj po vrstnem redu neizdobljenih avtomobilov, ob tem pa zanamari oziroma spregledati celovitost in sestavljenost sedanje gospodarske problematike, katero delovni kolektiv IMV le s skrajnimi naporimi obvladuje?

Delovna organizacija IMV namreč ne živi od nekaj slabo ali dobro napisanih strani časopisa. Živi od rezultatov, ki jih dosega na trgu in to v težkih pogojih zaostrenega sistema zunanjetrgovinskega poslovanja ob administrativnem urejanju in odrejanju cen in s tem dohodka. Vse to so nedvoumno izredno težki in sestavljeni problemi za vse korektne in poštene opazovalce in spremljevalce gospodarske politike. Nepomembnost

omenjene problematike sedanjega poslovanja lahko izraža le skrajno nepoučen ali slabo navdihnen posameznik ali skupina, ki zavestno zanemari objektivne okoliščine, katerih izraz so včasih tudi določene pomanjkljivosti in slabosti, katerih se dodobra zavedamo.

Prikazovanje in napihovanje določenih pomanjkljivosti brez želje po razčlenitvi vzrokov in spoznanju objektivnih okoliščin pa nedvomno je senzacionalizem in izkrivljanje vloge, ki jo ima časopis v prostoru.

Družbenopolitične organizacije DO IMV in ustrezne službe so si vedno prizadevale za pretok informacij, ki naj javnosti, predvsem pa novinarjem pomagajo pri razčlenitvi številnih problemov, težav in pomanjkljivosti, ki jih poraja hiter gospodarski razvoj. Zavedati se moramo, da je IMV, kakor celoten novomeški prostor, rasel hitro, čestokrat neusklajeno, porajajoč številne konflikte. Teh pa ni mič reševati po poti iskanja in napihovanja obrobnih zadev, neupoštevajoč prizadevanj in napore ter doseženih rezultatov tega 6000-članskega delovnega kolektiva.

Zato družbenopolitične organizacije ocenjujemo, da je družbeno politično nesprejemljivo, da se ugotovitve inšpekcijskih organov poskušajo izkoriščati za dokazovanje in samovoljno komentiranje določenih pomanjkljivosti, ki so po naši oceni le sestavni in neločljivi del celovitih prizadevanj za hitrejši materialni in družbeni razvoj ne le IMV, temveč celotnega prostora, kjer delujejo temeljne organizacije DO IMV.”

„Katrca“ med eno izmed delovnih operacij, tokrat v lakirnici.

Delo na glavni sestavi R 4: tu dobi „katrca“ vse štiri stene in streho, nato gre na tekoči trak, kjer jo s točkovnim in kolutnim varenjem dokončno zvarijo, ji dodajo vsa vrata ter pokrov motorja, na koncu traka pa jo še poobdelajo. Kontrola jo nato še dobro in temeljito pregleda in karoserija se dvigne na viseči tekoči trak ter gre v lakmnico. — Foto: Polde Miklič, proizvodnja III.

Štipendije pod novimi pogoji

Delegati delavskega sveta Tovarne prikolic v Novem mestu so na seji 16. 10. 1980 razpravljali med drugim tudi o osnutku samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini.

Pozornost delegatov so pritegnile nekatere novosti, ki po enotnem mnenju bolj spodbujajo k prizadevanju, kvalitetnemu in hitremu študiju.

Novi predlog samoupravnega sporazuma predvideva za določene višine kadrovske štipendije samo kriterij učnega uspeha, za kar je predvidena enotna točkovna lestvica v razponu od 400 do 1080 točk (sedanji razpon znaša 350 do 850) in dodatek do 200 točk za tiste poklice, v katerih je izrazito pomanjkanje kadrov. Sedanji predlog ne upošteva več kriterija „hitrost študija“, ker je sprotnost študija pogoj za vpis v naslednji letnik, zato taka stimulacija ni potrebna. Sedanji predlog tudi ne predvideva povečevanja kadrovskih štipendij v manj razvitih občinah na račun manjše razvitosti.

Medtem ko se po sedanjem samoupravnem sporazumu v prvih letnikih srednjih, višjih in visokih šol upošteva uspeh preteklega šolskega leta, novi predlog predvideva enotno kadrovske štipendijo v vseh prvih letnikih.

Predlog nadalje predvideva, da se štipendistu, ki predčasno uspešno konča študij, izplača štipendija kot enkratno nagrado za ves čas, ko bi mu pripadala po pogodbi. Taka rešitev vsekakor spodbuja štipendista k uspešnemu študiju in predstavlja tudi primerno nagrado za vloženi trud.

Pri štipendijah iz združenih sredstev so v večji meri kot do sedaj upoštevani življenjski stroški glede na različne pogoje šolanja. Štipendija za učence, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča, sme dosegati do 25 %, za študente do 30 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v Sloveniji v preteklem letu.

Učenci in študenti, ki se šolajo izven kraja stalnega bivališča, prejmejo do 25 % dodatka povprečnega mesečnega osebnega dohodka. Pri določanju konkretne višine štipendij iz združenih sredstev se po predlo-

gu samoupravnega sporazuma ne upošteva v vseh primerih enotnega 50 % deleža dohodka staršev na družinskega člana i otroškega dodatka štipendista, temveč je delež staršev različen, odvisen od višine dohodka na družinskega člana. To pomeni, da lahko zaprosi za štipendijo iz združenih sredstev tisti, pri katerem dohodek na družinskega člana ne presega 55 % povpreč-

nega mesečnega dohodka, to je 16.265 din mesečnega dohodka na osebo v 4-članski družini.

Pri samoupravni organiziranosti udeležencev samoupravnega sporazuma je DS sprejel variantni predlog, v katerem se predvideva, da bi bila skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje in njeni organi nosilec samoupravne organiziranosti v okviru štipendiranja.

JOŽE ZADEL, dipl. ing.
TOZD Tovarna prikolic

Prvi mesec pripravništva

Kot za mnoge druge so se tudi za mene zaprla srednješolska vrata. Kot pripravnica sem stopila v delovno razmerje z IMV Novo mesto TOZD Commerce, katerega štipendistka sem bila.

Težko je bilo vstajati prej kot sem bila navajena, težko se je bilo vživeti v novo okolje, ko ne poznaš samoupravne organiziranosti, sodelavcev, področij, ki jih posamezne službe pokrivajo, toda s pomočjo sodelavcev, ki so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč, sem začetne težave prebrodila. Za mano je mesec pripravništva v Servisni službi in v tem mesecu sem spoznala njeno vlogo v tako velikem ko-

lektivu kot je IMV, ki je velikega pomena za občino, regijo in celotno Jugoslavijo, s svojimi izdelki pa osvaja tudi tuja tržišča. spoznala sem široko servisno mrežo, ki pokriva celotno Jugoslavijo, ustanavljanje novih servisov na podlagi fonda vozil, seznanjam se z dokumentacijo, ki je potrebna za delovanje naše službe.

Moram povedati, da sem s pripravništvom povsem zadovoljna, saj poteka tako, da se bom lahko kar najbolje usposobila za samostojno delo.

MILENA SENIČAR
TOZD Commerce

Spremenljivi rezultati naših ekip na DŠ

Skrb in nezadovoljstvo zaradi slabe uvrstitve...

velja poudariti, da bi lahko z resnejšim pristopom dosegli tudi boljše rezultate, kar naj bi jim bilo vodilo v naslednji tekmovalni sezoni.

Rezultati – jesenski del:

Pionir – IMV	2:1
IMV – Iskra	2:1
IMV – Novoteks	2:0
Novoles – IMV	2:1
IMV – Krka	2:0
IMV – Občina	2:1
Gozdar – IMV	2:0

Pohvala tudi strelcem in strelkam

Strelci in strelke so nekaj rezerve za dober plasma imeli že v spomladanskem delu in jim je bilo potrebno predvsem zadržati že osvojene pozicije, čeprav so bili rezultati nekoliko slabši, jim je to uspelo, za kar jim gre tudi pohvala.

Rezultati – ženske ekipno:

1. Pionir	1044 krogov
2. Krka	945 krogov
3. IMV	856 krogov

Ženske posamezno:

7. Čigoja Zlata	297 krogov
8. Kumelj Ivanka	296 krogov
18. Kordiš Irena	149 krogov

Rezultati – moški ekipno:

1. Pionir	1744 krogov
2. Krka	1700 krogov
3. IMV	1661 krogov

Moški posamezno:

6. Gradišar Slavko	344 krogov
10. Ancelj Anton	339 krogov
11. Vehar Marjan	335 krogov
21. Bon Drago	304 krogov
22. Turk Brane	288 krogov

Bravo za šahiste IMV!

Šahisti so prav gotovo pripravili v jesenskem delu tekmovalja največje presenečenje, saj so osvojili 1. mesto, premagali tudi obe favorizirani ekipi Krke in Pionirja ter v skupnem seštevku zbrali dovolj točk za osvojitev 3. mesta. Omenimo naj še, da so pred tem že sodelovali tudi na tekmovalju, ki ga je organiziralo društvo upokojencev, kjer so prav tako osvojili 1. mesto.

Rezultati:

IMV – Pionir	2:2
IMV – Krka	3:1
IMV – Borac	3:1
IMV – Novoles	3:1
IMV – Društvo upokojencev	4:0

O kegljanju in balinanju imamo v tem trenutku najmanj pohvalnih besed, zavedamo pa se, da rezultati niso odvisni

zgolj od tekmovalcev samih, marveč tudi od športne sreče in drugih momentov. Kritika pa naj bi bila predvsem za predstavnice ženske ekipe v kegljanju in to za tiste, ki so obljubile, da se bodo tekmovalja udeležile, pa tega niso naredile.

Zato tudi prisotne niso mogle doseči kaj več kot soliden rezultat, ki odraža tudi razmerje napram ostalim ekipam, kjer so metale po štiri predstavnice (celotna ekipa).

Rezultati – kegljanje ženske:

1. Novoles	542 kegljev
2. Pionir	537 kegljev
3. Novoteks	492 kegljev
4. Krka	491 kegljev
5. SoB	445 kegljev
6. Iskra	445 kegljev
7. IMV	426 kegljev

Moški:

1. Krka	1010 kegljev
2. Novoteks	979 kegljev
3. IMV	964 kegljev
4. Pionir	921 kegljev
5. Borac	919 kegljev

Do konca tekmovalja bo potekalo še tekmovalje v namiznem tenisu za moške in ženske ekipe. Zanimivo je prav zato, ker bo v moški konkurenci odločalo o ekipnem zmagovalcu pri moških, kjer se za ta naslov borita naša delovna organizacija in delovna organizacija Krka. V danem trenutku ima Krka pred nami rahlo prednost, ki pa se bi jo dalo celo prekoračiti z izredno mero športne sreče. S tem pa seveda ne smemo zanikati, da tudi drugo mesto ne bi bilo uspeh.

V ženski konkurenci posega jo letos naše predstavnice prvič v obdobju DSI po drugem mestu, ki naj bi bilo dokaj prepričljivo. Rezultat je pripisati vsem tekmovalkam v vseh disciplinah, ki so bolj ali manj uspešno pripomogle k temu, da se v delavskih športnih igrah pa tudi v rekreaciji naše delovne organizacije opazajo bistveni pozitivni premiki.

BORIS VOVK
in **JOŽE TURK**

Igralkam odbojke vse priznanje!

Najbolj prijetno je v jesenskem delu presenetila ženska odbojarska ekipa, saj se je s 4. mesta, ki ga je zasedala v pomladanskem delu, z zavzeto, dopadljivo in borbeno igro povzpela na drugo mesto, kar pa ni zgolj naključje, saj so igralke v sklepnem delu tekmovalja dobile vse tekme ter premagale celo prvo uvrščeno Krko. Tako so ostale edina neporažena ekipa. Pohvaliti moramo prav vse igralke, pa tudi njihovo tehnično vodstvo, ki v tem trenutku že razmišlja in načrtuje podobne ali celo boljše rezultate za prihodnje leto.

Rezultati – jesenski del:

IMV – Občina	2:0
IMV – Pionir	2:0
IMV – Krka	2:0
IMV – Novoles	2:1
IMV – Bolnišnica	2:0

Mnogo bolj spremenljivo je igrala moška odbojarska ekipa, ki se je kljub nestabilni igri le uvrstila na 3. mesto. Pri tem

Po pričakovanju: solidna igra in 3. mesto po končanih tekmovaljih.

Njihova zbranost je zadostovala za odličen zaključek ter prvo mesto v jesenski uvrstitvi.

Poceni, drago, predrago – v zadnjih desetih letih

Razmerje med poprečnimi ocenami in poprečnim osebnim dohodkom delavcev v združenem delu nam ponazarja kupno moč za nekatere življenjske potrebe in storitve. O njej povzemamo iz podatkov Zavoda SRS za statistiko nekaj zanimivih navedb.

Področje cen nas vsekakor vedno zanima, čeprav največkrat govorimo o nenehni rasti cen, pozabljamo pa, da hkrati rastejo tudi osebni dohodki. V zanjih 10 letih so se poprečni OD delavcev povečali za več

kot petkrat. Toda, kaj lahko kupimo s poprečnim mesečnim osebnim dohodkom – urnim, dnevnim ali mesečnim? Statistika zajema podatke o poprečnih cenah, ki so računanane iz cen, ki jih opazujejo mesečno v 14 večjih mestih v Sloveniji.

Medtem ko smo za poprečni urni osebni dohodek leta 1979 lahko kupili 1,11 kg riža, 4,97 kg črnega kruha ali 1,29 kg testenin z jajci, smo dobili lani za poprečni urni osebni dohodek 1,45 kg riža, 6,44 kg črne

ga kruha ali 1,94 kg testenin z jajci.

Dosegljive količine mesnin so se od leta 1970 do 1979 iz leta v leto večale. Tudi mleka, surovega masla in sira je bilo mogoče lani kupiti za poprečni urni zaslužek več kot pred 10 leti. Medtem ko se je kupna moč za olje manj povečala, pa smo svinjske masti lahko lani kupili s poprečnim urnim OD dvakrat več kot leta 1970. Pred 10 leti smo za poprečni urni zaslužek lahko kupili 20 dkg prave kave, lani pa le še 15 dkg. Sladkorja: leta 1970 2,68 kg, lani 2,90 kg.

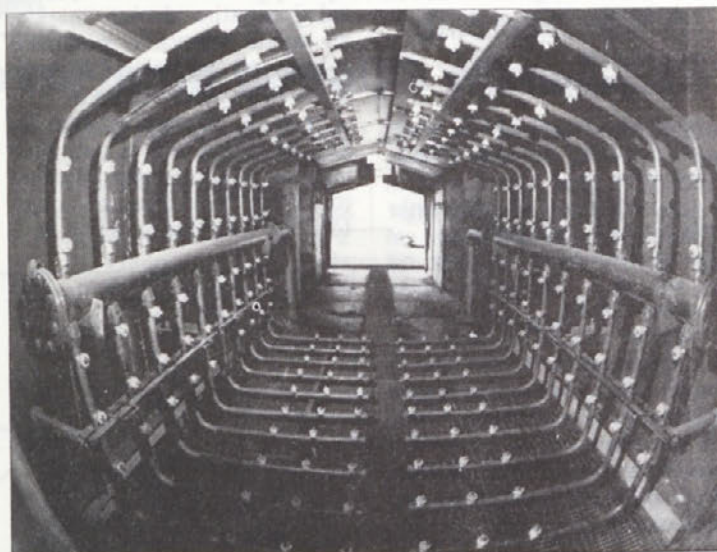
Za en poprečni dnevni OD smo leta 1970 v Sloveniji lahko kupili 0,73 moške srajce iz poplina, 3,76 brisač iz frotirja in 0,58 nizkih ženskih čevljev. Torej so se ženski čevlji dejansko podražili. Podplatenje moških čevljev in striženje sta šla v korak z višanjem poprečnih OD, pocenilo pa se je kemično čiščenje moške obleke. Za poprečni OD smo lani lahko kupili dva kavča, pred 10 leti pa le enega.

Tudi za osebni avtomobil Zastava 750 se je kupna moč povečala: v letu 1970 smo mo-

rali za nakup tega avtomobila odšteti 12,6 poprečne mesečne plače, lani pa le še 7,2 – a na splošno mislimo, da so avtomobili zelo dragi. Bencina pa smo za poprečni urni zaslužek dobili lani manj kot pred 10 leti. Tu bodo izračuni letos seveda postavljeni na glavo. Ob splošnih vsestranskih podražitvah in padcu realnih osebnih dohodkov bodo tudi sicer podatki za 1980 precej drugačni kot jih pove desetletno poprečje za čas od 1970 do 1979.

NADOMESTILO ZA SLADKOR V ZDA

Cene sladkorja na svetovnem trgu naglo naraščajo. V proizvodnji brezalkoholnih pijač uporabljajo v ZDA vedno več koruznega sirupa, v katerem je veliko fruktoze. Letos proizvodnja tega sirupa naglo narašča; pri proizvodnji brezalkoholnih pijač, ki predstavljajo v ZDA ogromno industrijo, bodo letos uporabili že 70 do 75 % sirupa. Tudi znana „koka kola“ bo kmalu namesto sladkorja začela uporabljati sirup.

Motiv iz lakirnice, malce nevsakdanji za nepoznavalca našega dela.

PAVLIHA

– Lepo bi bilo, če bi ta čudežna palica imela selekcioniran pristop! Lene bi morala bolj po riti kot pridne...

Delavci na priučitvi uspešno zaključili 140-urni tečaj

V prvi polovici oktobra smo na skromni slovesnosti v jedilnici tozdr Tovarna avtomobilov, na kateri je bil razen delavcev kadrovskega oddelka tudi predstavnik Izobraževalnega centra tehničnih strokov, podarili zaključna potrdila 33 udeležencem tečaja za proizvodnje delavce, ki smo ga organizirali in izpeljali skupno z ICTS Novo mesto.

V januarju letošnjega leta, ko se je tečaj začel, je bilo prijav precej več, vendar so nekateri omahovali in odstopili. 41 slušateljev je vztrajalo do konca, od katerih je 33 uspešno opravilo vse preizkuse znanj, 8 slušateljev pa ima še popravne izpite.

11 TISOČ MILIJARD TON ZALOG PREMOGA

Kako bo svet reševal energetske položaje do leta 2000? Okoli štiri tisoč znanstvenikov je na nedavnem 11. zasedanju energetske konference v Muenchenu iskalo odgovor na ta več kot zapleteni splet vprašanj. Može iz znanosti so črno gledali: čez 40 let napovedujejo krizo, ki bi lahko nastala zaradi premajhnih zalog energije in ne zavoljo višjih cen. Skrbje jih predvsem dežele v razvoju, kjer živita dve tretjini človeštva. Tu naj bi do leta 2000 kar sedemkrat povečali porabo energije, če naj bi bilo življenje njihovih ljudi približno znosno. Te dežele bodo potrebovale veliko nafte prav v času ob koncu tisočletja, ko bo „tekočega črnega zlata“ že začelo primanjkovati.

Sedanje proizvodnjo nafte (3,13 milijarde ton) naj bi do 1990 povečali na 4 milijarde; vrh bi dosegla tudi proizvodnja zemeljskega plina — s 3,4 milijardami ton, potem pa bi bila ta dva vira do leta 2000 približno izčrpana. Tri „premogove velesile“ — ZDA, Sovjetska zveza in Kitajska, imajo sicer 11 tisoč milijard ton zaloga premoga, toda z njim v kratkem času ne bo mogoče nadomestiti nafte. Leta 2000 naj bi nakopali na svetu že 7 milijard ton premoga. Veliko bodočnost pričakuje svet od novih jedrskih central.

19 slušateljev se je usposabljal po programu za proizvodnjo V. v profilu poklica „monter avtomobilne linijske proizvodnje“, 22 pa v profilu „sestavljalec karoserij v avtomobilski linijski proizvodnji“. V ta profil so bili vključeni tudi delavci iz proizvodnje II, ker je bilo število teh udeležencev premajhno, da bi vzporedno izobraževali še en profil.

„Mojster je tako naročil . . .“

Razen 11 splošnih in strokovnih predmetov so delavci opravili tudi preizkus znanja iz praktičnega dela. V tem preizkusu smo preverjali, koliko so se usposobili prenašati v teoriji pridobljeno znanje v prakso. Tu moram žal povedati, da z ugotovljenim stanjem nismo najbolj zadovoljni. Delavci sicer delajo hitro in tudi kvalitetno, ne vedo pa smisla dela, ki ga opravljajo. Ko delavca vprašam, zakaj montira dvojno matico, ali vgradi varovalno podložko itd., le-ta odgovarja: „Mojster je rekel, da mora biti tako.“

Iz takih odgovorov lahko takoj sklepamo, da v naši proizvodnji nekaj manjka. Manjkajo usposobljeni delavci — mentorji ali inštruktorji, ki bi se v

proizvodnji ukvarjali s problemi na relaciji delavec — delo. Za delo z ljudmi usposobljeni delavci bi mlade delavce, učence, praktikante in pripravnike smiselno in organizirano uvajali v delo, jih učili pravilnih prijemov in tako uspeh ne bi mogel izostati. S tem ne bi pridobili samo na kvaliteti in kvantiteti, temveč bi pri delavcih razvijali tudi druge, predvsem umske sposobnosti, ker bi ga z organiziranim pristopom k delu prisiljevali, da ob delu razmišlja in mu tako delo ne bi postajalo monotono in nezanimivo.

Manjka nam mentorjev in dobrih inštruktorjev

Če bi v proizvodnji imeli mentorja ali inštruktorje dela, se ne bi moglo dogajati to, kar se danes, ko naši učenci po starem „vajenci“, ki se uče po klicev širokih profilov, delajo po mesec in več na umsko zelo enostavnih delih, ki nimajo nobene skupne povezave z njihovim učenjem.

Tudi proizvodni delavec bo moral postati bolj mobilan. V našem profilu „montera v avtomobilski linijski proizvodnji“

smo opredelili 32 različnih del in opravil, ki bi jih moral obvladati ta delavec. Praksa pa kaže, da ga v proizvodnji usposobimo največ za tri do štiri operacije. To pa pomeni, da je ta delavec zelo neprilagodljiv v različnih položajih, s kakršnimi se v naši proizvodnji iz različnih vzrokov kaj pogosto srečujemo.

Preseči zdajšnje stanje pa pomeni vložiti vse napore za dvig splošne in strokovne izobrazbe vseh, tudi proizvodnih delavcev. V ta namen bomo v zimskih mesecih ponovno organizirali začetni 140-urni tečaj za vse proizvodne usmeritve v TOZD Tovarna avtomobilov. Pri vpisu v tečaj imajo prednost delavci na priučitvi in mlajši nekvalificirani delavci. Prijavnice za tečaj dobijo zainteresirani pri poverjenikih v oddelkih, kjer delajo ali pri referentu za izobraževanje v kadrovskem oddelku. Pričetek tečaja bo predvidoma v sredini decembra ter bo organiziran izmensko, tako da bo delavec obiskoval tečaj 3-krat na teden v popoldanskem času, v tednu, ko bo delal v dopoldanski izmeni. Vse podrobnejše informacije o vključitvi na tečaj bomo dali prijavljenim na krajših informativnih sestankih, ki jih bomo organizirali v proizvodnji, ali pa jih lahko dobijo pri referentu za izobraževanje v kadrovskem oddelku.

STANE ŽAGAR
DSSS — OKS

Pesem dela — bi lahko zapisali pod gornjo fotografijo; posnetek je nastal med montažo naših letošnjih gradbišč v Novem mestu.

Boljša organiziranost mladih v tovarni avtomobilov

22. 10. 1980 ob 13. uri smo imeli mladinci v TOZD Tovarna avtomobilov — proizvodnja V. sestanek, na katerega so bili povabljeni predstavniki DPO. Tokrat so se sestanka udeležili vsi povabljeni, kar se do sedaj še ni zgodilo.

Namen sestanka je bilo obravnavanje vprašanja sprememb v načinu organiziranja mladine v tozid in slabega dela mladinske

organizacije. Na sestanku je bil podan predlog sprememb v načinu organiziranja mlade generacije v tozidu TA. Predsednik je povedal, da ima tozid TA eno OO ZSMS, ki združuje nekaj več kot 1000 mladincev. Ker pa ena sama osnovna organizacija ne more aktivno in učinkovito delovati, je nujno, da se način organiziranja spremeni. Vzrok naj bi bilo organiziranje drugih

DPO, ZK, sindikata idr. OO ZSMS bi formirali v vsaki proizvodnji, osnovne organizacije pa bi po potrebi oblikovale aktivne zaradi dvozmenskega dela. Na ravni tozida bi obstajal koordinacijski svet OO ZSMS. Ta predlog je bil enoglasno sprejet.

V nadaljnji razpravi je predsednik OOS v tozid TA tov. Galič menil, da mladina potrebuje prostore za organiziranje raznih kulturnih programov. Na ta način bi skušali mlade zainteresirati za aktivno delo v mladinskih organizacijah in aktivno vključevanje v družbenopolitično življenje v prostoru, kjer delajo in izven njega.

Dogovorili smo se o evidentiranju možnih kandidatov za vodstva OO ZSMS, o organiziranju sestanka s kandidati za

vodstva, s predstavniki DPO in izdelavi akcijskega programa ter o aktivnem vključevanju mladincev iz režijskih služb v OO ZSM. Sprejeli smo še eno nalogo: volitve se morajo končati do 10. 11. 1980.

OSTOJA BUBNJEVIČ
TOZD TA — Proizv. V.

Tretji kongres samoupravljalcev bo junija 1981 v Beogradu

Predsednik odbora za pripravo tretjega kongresa jugoslovanskih samoupravljalcev Miha Špiljak je na prvi ustanovni seji koordinacijskega odbora pojasnil okvirne smernice za pripravo tretjega kongresa samoupravljalcev naše države. Dejal je:

„Priprave in potek tretjega kongresa samoupravljalcev ter iskanje odgovorov na številna odprta vprašanja iz tekoče in razvojne politike so hkrati tudi najboljši prispevek delavskega razreda in delavnih ljudi k bodočim kongresom zveze komunistov in zveze sindikatov“.

1298 parov reklo „da“, 159 parov pa razvezanih

Avgusta letos je sklenilo v Sloveniji zakonsko zvezo 1298 parov, medtem ko je 159 parov, ki so živeli na ozemlju SR Slovenije, v tem mesecu svojo zakonsko zvezo razvezalo. — Primerjava podatkov o številu sklenjenih in razvezanih zakonskih zvez od septembra 1979 do avgusta letos s podatki za enako časovno razdobje leto dni prej kaže 3-odstotni padec števila sklenjenih in 12-odstotno rast števila razvezanih zakonskih zvez. V deželah z najvišjim življenjskim standardom se v zadnjih nekaj desetletjih širi val razvez zakonskih zvez. Ta svetovni pojav se močno kaže tudi v Sloveniji. Pred 20 leti je bilo v naši republiki na tisoč sklenjenih zakonskih zvez le 100 razvez na leto. Danes se v istem razmerju že približuje število razvezanih

zakonskih zvez na 170 letno, kar pomeni pribl. 2500 razvez na leto.

Med občinami v Sloveniji razveze najhitreje rastejo v občinah Hrastnik, Kranj, Radlje ob Dravi, Tržič in Velenje, na prvem mestu pa je število razvez v ljubljanskih občinah.

TOZD Tovarna opreme Črnomelj

Strogo po dogovorjenih temeljih planov SIS

Družbenopolitične organizacije črnomaljskega tozida IMV so na skupni seji 21. 10. 80 med drugim obravnavale osnutek samoupravnih sporazumov v temeljih planov SIS občine Črnomelj za obdobje 1980—85. Izkristalizirana stališča so oblikovale v priporočila, ki bodo

dostavljena pristojnim organom v nadaljnjo obdelavo. Posebej je bila izpostavljena nujnost racionalnega investiranja, pogojenega z realnimi možnostmi in ne z željami. Prednost naj bi imela vlaganja v gospodarske objekte in še to samo v tiste, ki bodo zagotavljali intenzivno povečanje produktivnosti.

Na seji so govorili tudi o usklajevanju aktivnosti DPO v tozidu. To naj bi bilo doseženo z zastavitvijo enotnih smernic dela s konkretno opredeljenimi področji dela posameznih organizacij, da bi se izognili nepotrebnemu ponavljanju. Sprejet je bil sklep, da vodstva DPO

pripravijo skupni osnutek programa, ki naj bi predvsem zajemal dejavnosti v zvezi z oblikovanjem srednjeročnega programa kot tudi problematiko stabilizacijskega gospodarjenja, nagrajevanja po delu, delovne discipline in drugo.

Na dnevnem redu so bili tudi napadi na IMV v sredstvih javnega obveščanja, ki izkrivljajo dejansko stanje odnosov v kolektivu in tendenciozno napihujejo vse tisto, kar lahko okrne naš ugled v očeh javnosti. V tej zvezi je bila izrečena podpora stališčem izvršnega odbora konference OOS DO IMV.

IMV Tovarna opreme Mirna

Naloge delegata

Delavski svet TOZD Tovarna opreme Mirna je na svoji seji 10. 10. 1980 obravnaval obsežno problematiko v sedmih točkah dnevnega reda. To so bila v prvi vrsti vprašanja tekočega poslovanja, organizacijski ukrepi na področju samoupravljanja in stanovanjske zadeve.

Nekaj pa je pritegnilo posebno pozornost. Gre za peto točko dnevnega reda: „Kratka instrukcija o vsebini dela DS ter o vlogi in nalogah delegatov“.

Treba je povedati, da v naši praksi srečujemo različne oblike usposabljanja delegatov, vendar pa moramo priznati, da so Mirenčani ubrali povsem originalno pot. Delegati nedvomno ne bodo skozi takšne oblike pridobili celovitega znanja, je pa tudi to način, ki naj bi vsakega delegata dobila infor-

miral o njegovi funkciji, katere vsebino bo oblikoval v življenjski praksi. Posebno koristna je ta oblika usposabljanja tudi zaradi tega, ker seznanja delegata z njegovim „delokrogom“, s pristojnostmi, z odgovornostmi in s komunikacijskimi kanali v delovnem okolju. Velikokrat smo namreč priča dejstvu, da delegat ni v zadostni meri seznanjen z vsem tem, zaradi česar slabi njegova osebna učinkovitost kot tudi pomen delegatskega oz. samoupravnega organa, v katerem deluje.

Menimo, da ne bi bilo odveč, če bi tudi drugod, zlasti ob začetku mandata delegatskih organov vpeljali podobne ali konkretni praksi prilagojene oblike usposabljanja ob tvornem sodelovanju družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata.

Interesi mladih so enaki interesom vseh delovnih ljudi

Revolucionarnost v današnjih razmerah terja vztrajen boj za nadaljnje razvijanje samoupravnosti—socialističnih odnosov v naši družbi.

Sem sodi: odlično premagovanje vseh odporov in ovir, ki se nam postavljajo na pot;

obvladovanje marksističnih ved in nenehno spoznavanje zakonitosti in smeri družbenega razvoja;

pospešeno razvijanje produktivskih sil ob kar največjem izkoriščanju znanstvenih in tehnoloških dosežkov;

vsestranski razvoj človekove osebnosti in njegovih ustvarjalnih sposobnosti;

odločno odpravljanje socialnih razlik, ki ne izvirajo iz dela;

dosledno uresničevanje socialističnega načela — vsak po svojih sposobnostih, vsakomur po rezultatih dela.

Naši današnji mladi rodovi se zavedajo, učijo, živijo in delajo v socialistični samoupravni družbi. Če glavne poteze te naše družbe izrazimo s Kardeljevo mislijo, da je resnično svoboden le tisti človek, ki prevzema tudi odgovornost za svojo

svobodo in da lahko samo tisti človek, ki more demokratično odločati, prevzeti takšno odgovornost, tedaj mora biti prav to spoznanje izhodišče za našo akcijo in metode dela pri urejanju vseh vprašanj, ki zadevajo mlade rodove.

Interesi mladih so isto kot interesi in potrebe vseh delovnih ljudi

Prva ugotovitev, ki sledi iz spoznanja samega bistva socialistične družbe, je, da se v naši družbi poglobljeno interesi in potrebe mladih rodov ne morejo bistveno ločevati od interesov in potreb delovnih ljudi.

Prav narobe: objektivno sestavljajo strnjeno celoto, ki se izraža v nenehnem razvijanju čedalje bolj demokratičnih in humanih oblik odnosov med ljudmi in čedalje boljših materialnih in kulturnih razmer, v katerih živi delovni človek. Prav v tem so dejanski družbeni pogoji za to, da mladi rodovi, ki tako rekoč vsak dan vstopajo v družbeno življenje in delo ter s tem neposredno tudi v politično odločanje na vseh ravneh

organizacije družbe, nenehno prevzemajo odgovornost za njen nadaljnji razvoj, za njeno prihodnost.

Potemtakem v sistemu socialističnega samoupravljanja, s pogojem, da ta sistem dosledno razvijamo in uresničujemo, objektivno ni možnosti za konflikt generacij. V socialističnem samoupravnem družbenopolitičnem sistemu je odgovornost za delo in življenje, za sedanjost in prihodnost enaka pri vseh generacijah, vseh delovnih ljudeh, ne glede na generacijsko pripadnost, ker so tako njihove pravice kot obveznosti načeloma enake.

To pa ne pomeni, da se v socialističnih samoupravnih odnosih ne pojavljajo tudi tendence, ki so v nasprotju z naravo teh odnosov, pa tudi ekscesi. Take tendence se prav gotovo izražajo v sektaškem odnosu do mladih, v nezaupanju do njih, pa tudi v nerazumevanju mladostnega elana, v podcenjevanju znanja in izkušenj, v nerazumevanju oblik, v katerih se izražajo njihove ideje, v pomanjkanju poslušnosti za moderno senzibilnost, ki je značilna lastnost mladih, itd.

Lažni radikalizem — oblike sektaštva

Hkrati pa tudi med mladimi niso izključene tendence sektaštva. Izražajo se neke vrste lažnem radikalizmu ali nihilističnem odnosu do tokov in pridobitev dosežanega revolucionarnega razvoja. Prav tako naletijo pri mladih tudi na pojave pasivnega čakanja, da bi jim mesto, pravice in sploh vlogo v institucijah samoupravnega družbenopolitičnega sistema poklonili „od zadaj“, namesto da bi vse to osvojili s svojo dejavnostjo in da bi bili v prvih vrstah družbenega prizadevanja in boja za uresničevanje in funkcioniranje našega sistema.

Ena in druga tendenca morata biti nenehno tarča kritičnega odnosa Zveze komunistov kakor tudi drugih družbenopolitičnih organizacij in subjektov samoupravnih družb v celoti.

V boju za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja, za dosledno uresničitev ustave, zakona o združenem delu, stališč in sklepov partijskih kongresov kakor tudi nalog, začetnih na mladinskih kongresih, imajo mladi ljudje — združeni delavci, učenci, študentje in mladi na vasi izjemno vlogo in veliko odgovornost.

Povsem gotovo imamo lahko danes za poglobljeno značilnost mlade generacije njen skupni interes, ki je pri veliki večini mladih navzoč in zakoreninjen v njihovi zavesti. To je interes, da sodelujejo pri razvoju socialističnih samoupravnih odnosov, kar je tudi bistvena odlika naše socialistične revolucije in avantgardnih sil, ki ta razvoj spodbujajo. Ta interes ni zgolj deklarativen, temveč je izražen v vseh uspehih pri razvoju naše družbe — v sodelovanju mladih v oboroženi revoluciji, obnovi in graditvi države, v množični udeležbi na mladinskih delovnih akcijah, v odporu proti stalinizmu, v krepitvi bratstva, enotnosti in enakopravnosti, v pripravljenosti, da varujejo in branijo neodvisnost, svobodo države in v mnogih drugih dejstvih. Navsezadnje je vse to, kar imamo danes v naši družbi, rezultat dela vseh generacij.

NADA MARN
TOZD ZIF Ljubljana

Zvesti sodelavci v bitki za izgradnjo objektov Industrije motornih vozil: gradbinci ljubljanskega GRADISA, ki nam v Novem mestu že več let uspešno izgrajujejo zunanjo podobo delovne organizacije.

Živahno v sindikatu TOZD TA

Predmet razprave so bile družbenopolitične razmere, proizvodna problematika in tekoče zadeve samoupravne organiziranosti tozda. V odprti obravnavi je bila podana pozitivna ocena političnega vzdušja, čeprav je potrebno še marsikaj ukreniti, da bi se čimveč delovnih ljudi tvorno vključilo v ce-

lovita stabilizacijska in planska prizadevanja. Posebna pozornost je bila namenjena krepitvi sistema in vsebine internega informiranja. Sprejeta so bila tudi stališča v zvezi z odnosom nekaterih sredstev javnega obveščanja do kolektiva IMV. Prisotni so ocenili, da bi za preprečevanje podobnih pojavov Cen-

ter za informiranje moral aktivneje delovati, predvsem na področju samoupravnega informiranja.

Govora je bilo tudi o evidentiranju kandidatov za šolo samoupravljanja, ki bi se morala

morajo biti predmet temeljitejših analize in bolj pozornega spremljanja družbenopolitičnih organizacij v tozdu, da bi ustvarili vse pogoje za uresničevanje planskih nalog.

Pripis:

V Centru za informiranje se zelo globoko zavedamo premajhne učinkovitosti našega dela na področju izgradnje celovitega sistema samoupravnega informiranja in komuniciranja v IMV. Kar zadeva našega Kurirja (CI ni le Kurir) lahko ugotovimo kot glavno pomanjkljivost šibko kadrovsko zasedbo. Zaradi objektivnosti ocene pa je le treba povedati, da prav iz Tovarne avtomobilov skorajda ni odmeva na naše številne pozive k sodelovanju. Kaj pa, ko bi se nekateri kritiki Kurirja, ki so praviloma družbenopolitični delavci, vprašali, koliko so osebno prispevali k vsebinskemu oblikovanju našega glasila? Naj se pogledajo v „Ogledalu“!

MALI LEKSIKON

Upravljanje

SAMOUPRAVLJANJE: vsaka dejavnost, s katero dosegamo zastavljene cilje, se pravi zadovoljujemo svoje potrebe oziroma uresničujemo svoje interese. Upravlja pomeni predvidevati, načrtovati, organizirati, usklajevati, nadzirati.

S stališča družbenih odnosov je za upravljanje predvsem pomembno odločanje. Upravljanje je odločanje o osebnih in družbenih potrebah in o načinu zadovoljitve teh potreb. Pri upravljanju gre za vplivanje na delo ljudi, za odločanje, kaj in kako naj kdo dela. Odločamo pa lahko tako, da druge zavezujemo k določenemu ravnanju, ali pa tako, da odločamo o lastnih potrebah in jih tudi sami zadovoljujemo.

Tako lahko tudi samoupravljanje opredelimo kot odločanje, za katero je značilno, da odločamo na podlagi lastne volje, lastne pravice, da sami sebe zavezujemo. Samoupravljanje je predvsem pravica delavcev, da združeni in enakopravni odločajo o pogojih in uspehih svojega dela.

Vodenje

SOCIALNA PSIHOLOGIJA: usmerjanje in koordiniranje skupinske aktivnosti glede na cilje skupine. Prevzemanje in izvrševanje vodenja se dogaja s procesi komunikacije in interakcije, kjer dobi določena oseba centralno vlogo (vlogo vodje v skupini).

Najpogostnejša in najpomembnejša je delitev vodenja na:

— avtorski tip vodenja, kjer ima vodja odločilno vlogo v določanju ciljev ter v planiranju aktivnosti skupine, in

— demokratsko vodenje, kjer vsi člani sodelujejo pri planiranju aktivnosti skupine.

Značilne so tudi razlike v medosebnih odnosih pri enem in drugem načinu vodenja. Pri avtorskem načinu vodenja je značilno egocentrično vedenje (izhaja in se nanaša predvsem na samega sebe) posameznih članov, napetost in agresivnost med člani, boj za oblast in naklonjenost vodje. Demokratično vodenje po pogojih je sociocentrično vedenje (usmerjeno k članom skupine), občutke odgovornosti in samostojnosti, večjo kritičnost posameznih članov.

Združeno delo

POLITIČNA EKONOMIJA: s produkcijskimi sredstvi (predmeti dela in delovnimi sredstvi) povezani producenti v družbeno produkcijskih oziroma delovnih procesih.

Glede na družbeno potrebno način združevanja ločimo med posrednimi, izkoriščevalskimi oblikami odnosov sodelovanja med producenti. Le-te omogoča skupna družbena lastnina nad produkcijskimi sredstvi (sodelovanje v praskupnosti, socialistično samoupravljanje).

Asociacija neposrednih producentov (združenje neposrednih proizvajalcev) je oblika neposrednega povezovanja in organiziranja združenega dela, ki so jo napovedali klasiki marksizma že za prvo fazo komunistične družbe.

Nedavno se je sestal izvršni odbor konference OOS v Tovarni avtomobilov ob prisotnosti predsednikov posameznih OOS in sekretarjev OO ZK v tej temeljni organizaciji.

organizirati tako, da bi omogočila redno obiskovanje pouka tudi delavcem, ki delajo v izmenah. Mnenje je, da bi se veliko več delavcev vključilo v to obliko izobraževanja, če bi bila prilagojena dvozmenskemu delu delavcev.

Nadaljnja razprava je opozorila na vrsto drugih zadev, ki

ogledalo

TOZD	št. prisp.
TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV	
Proizvodnja I	—
Proizvodnja II	1
Proizvodnja III	1
Proizvodnja IV	—
Proizvodnja V	1
Obrat Suhor	—
Kov. obrat Brežice	—
TOZD TOVARNA PRIKOLIC	3
TOZD TEHNOSERVIS	2
TOZD COMMERCE	4
TOZD RAZVOJNI INSTITUT	—
DSSS	10
TOZD TAP Brežice	1
TOZD TO. OKEN IN KOV.G. Šmarjeta	—
TOZD TOVARNA »PODGORJE« Šentjernej	—
TOZD TOVARNA OPREME Črnomelj	—
TOZD TOVARNA OPREME Mirna	1
TOZD ZIF Ljubljana	—
TOZD TOVARNA S. OPR. Beli Manastir	—

V prejšnji številki nam je tiskarski skrat ponovno grdo ponagajal, saj je naredil pravo zmešnjavo v našem „Ogledalu“. Čeprav smo to ves teden pojasnjevali, se tudi ob tej priložnosti opravičujemo in prosimo za razumevanje, ker gre dejansko

za napako v tisku, na kar v redakciji praktično ne moremo vplivati.

Ponovno poudarjamo, da podatki vedno veljajo za eno številko nazaj.

S „hišicami na kolesih“ do Moskve – na olimpijske igre 80

V prejšnji številki Kurirja smo napovedali reportažo AAMD Sveučilište, Zagreb, ki nas bo v nekaj nadaljevanjih popeljala na dolgo pot s skupino zagrebških camperjev. Prepričani smo, da bodo naši bralci z zanimanjem prislusnili njihovim doživetjem, če ne že zaradi drugega pa vsaj zaradi naših ADRIA prikolic, ki so odlično prestale vse preizkušnje na 7.300 km dolgi poti.

S karavano prijateljstva 1980

Jugoslovansko-madžarska meja. Prestopimo jo brez problemov ob nekoliko daljšem zadržanju na madžarski strani. Ena prikolica se iztrga iz kolone, jo prehiti in se postavi na čelo vse do vstopa v Nagykanizsu. Vsi peljejo za njo, zavijajo z glavne poti, zakrožijo okoli mestnega parka in centra ter ponovno zapeljejo na glavno cesto proti Budimpešti. Med prvim postankom ugotovimo, da nas je naš kolega Novak nehote „popeljal nabavljat“, kar nas je spravilo v smeh in dobro voljo.

Do Szolnoka gre vse kot po maslu ob krajših postankih zaradi osvežitve in ponovnega „sprehajanja“ nekaterih po ulicah Pešte, kar sicer ni predvideno s programom potovanja.

Noč po premagani prvi etapi vožnje je mirna, če ne štejemo nevšečnosti s kkmari. Nadaljujemo zjutraj ob osmih na 235 km dolgo pot, ki nam ne dela težav, tako da v Kiszvardo prispemo v zgodnjih popoldanskih urah. Camp je ob motelu in je brez oznak. Hitro se znajdemo in prvi med nami postavi napis „AAMD Sveučilište“, kar

močno olajša orientacijo ostalim udeležencem karavane.

Dan pred vstopom v ZSSR izkoriščamo delno tudi za pisanje transparentov na prikolicah, izrezovanje črk in splošno lišpanje ob bogatih rezervah domače kapljice. Vse to počnemo na Lazovem dvorišču, obkoljenem s prikolicami, medtem ko delovna skupina kar naprej nekaj rezlja in srka združeno Slavičino-Tonkino kavico. Zvečer delovni sestanek, seznanjanje oz. uradni prestop na „ti“, kar nekateri počnejo na suho, večina pa na mokro ob neizogibnem poljubčku. Razumljivo, da se nobena zadeva ne konča brez pesmi do pozno v noč. Odkrijemo nekaj talentov, med katerimi so izraziti Vanda, Boško, Bensa in še nekateri.

Nedelja, 27. julij-in štart tretje etape, ki nas pelje čez madžarsko-sovjetsko mejo do Lvova. Madžarska meja nam ostaja v mučnem spominu: podrobni pregledi, vse stvari iz prikolic – 3 ure!

Živčni do eksplozivnosti čakamo na svoj delež torture. Tisti, ki so opravili, razklapljajo ležalnike, kuhajo kavo in klepečejo. Pri sedmi ali osmi prikolicci so madžarski cariniki že nekoliko utrujeni, tako da ostane karavane zadevo opravi nekaj hitreje. Sovjetski cariniki so hitri in korektni. Bolj si ogledujejo prikolice, kot pa pregledujejo vsebino naše prtljage. Zanima jih cilj našega potovanja in razgrabijo goro prospektnega materiala. Hitro menjamo valuto in v bližnji restavraciji ob šampanjcu nazdravimo in si čestitamo ob dnevu vstaje hrvat-

skega ljudstva s pesmijo: „Marjane, Marjane!“

Seznajamo se s prvim vodičem „Inturista“ iz Moskve – „Jugoslavom“. Mati Slavonka je pustila toliko sledov v njegovem hrvatsko-srbskem jeziku, da se ne moremo znebiti vtisa, da to ni „naš človek“. Tudi zanj trikrat hura!

Ob dveh popoldne odrinemo proti Užgorodu, kjer vsi tankamo. Pridružita nam se še dva „Inturistova“ vodiča – Oleg in Kostja, tako da sedaj naša karavana zmore točno petdeset duš. Oleg je bil pri nas v Zagrebu, potoval je tudi po Zagorju, zato postane „Zagorec“. Po tej logiki ga dodelimo h kolegu Novaku. Kostjine identitete nismo podrobno raziskovali. Bodočega „prfoksa“ stlačimo k našima prosvetorjema, h zakoncema Verhav.

Zastoji zaradi dveh zlomljenih kljuk

Silovit dež in strašno neurje pred nekaj dnevi so porušile mostove na cesti Užgorod-Lvov, zaradi česar moramo po obvoznici. Pričenjajo se težave, še zlasti zaradi vzpona na Karpate. Peljemo se s hitrostjo 10 do 20 km na uro, marsikod pa tudi počasneje. Izogibamo se številnih kotanj in skal na cesti, visoka morala, garnirana s psovkami, pa nas še vedno drži pokonci. Vitu iz Splita se zlomi vlečna kljuka na avtomobilu. K sreči se je vse zgodilo v bližini hidrocentrale, kjer s pomočjo domačinov in someščana Branka popravljajo okvaro. Skoraj 5 km dolga kolona stoji in potr-

pežljivo čaka, da bo kljuka nared. Dve uri dragocenega časa smo izgubili. Srečamo Beograjčana z lahko tovorno prikolic. Drži se za glavo in ob pogledu na našo kolono ugotavlja, da se je sam sicer komaj prebil, nam pa ne dajo nobenih možnosti. K sreči hitro nadaljuje vožnjo, naša karavana pa nadaljuje pot, ne da bi velika večina potnikov vedela za „tolažbo“ našega sonarodnjaka.

Noči se, cesta je nekaj boljša, a še vedno slaba. Ob enih popolnoči nov obvoz zaradi porušenega mostu; kolona se pretrga in ponovno enourni zastoj. Med čakanjem camperji sprašujejo: „Kaj je rekel tisti z malo prikolic? Kaj se je prijemal za glavo?“ – „Nič, brate, pripovedoval je o tem, kako smo nabili Ruse v košarkarskem finalu.“ Mimogrede, tekma je na sporedu šele naslednjega dne.

Premik in ob pol treh zjutraj prihajamo v Lvov. Ponavljamo že tradicionalni enourni sprehod po mestu, ker vodiči nimajo mestnega zemljevida in ne poznajo lokacije campa. Po preštevanju ugotovimo, da manjkajo tri prikolice. Voda karavane se poda nazaj in po desetih kilometrih najde vso trojico, ki se je zbrala ob zlomljeni kljuki – tokrat je na Fredijevem datsunu. Ob pogledu na prihajajoči moskvič se Fredi pomiri. Prikolico odvedemo v popravilo. Po borbah petih urah spanja smo vsi pokonci, kot da se ni nič zgodilo. Nekdo je na hitro sklepal verze: „Fredi, Fredi, kuka ti ne vrijedi – za datsuna prava bruka, tako slaba kuka“.

(se nadaljuje)

KAR PRECEJ SE SELIMO PO SLOVENIJI

Razen naravnega gibanja (rojstev in smrti) vplivajo na številčno stanje in sestav prebivalstva tudi preseljevanja, tako „notranje“ in „zunanje“ selitve. V avgustu je bilo v Sloveniji 3.774 prijav in 4.081 odjav, kar je v primerjavi z julijem 1980 res 12 % oz. 18 % več, v primerjavi z avgustom 1979 pomeni pa letošnje število 27 % padec prijav in 21 % zmanjšanje odjav.

V avgustu se je število priselitev iz drugih republik SFRJ v Slovenijo v primerjavi z julijem povečalo za 19 oseb. Avgusta letos se je priselilo k nam 927 oseb, iz tujine pa se je priselilo 32 oseb, kar je 8 oseb več kot v juliju. Od lanskega leta se je zmanjšalo poprečno število priselitev iz drugih republik SFRJ za 10 % iz tujine pa se je v tem času zmanjšalo poprečno število priselitev kar za 36 %.

CENE SKAČEJO PO VSEM SVETU

Dvanajstmesečni podatki o maloprodajnih cenah v državah evropske deveterice ne razveseljujejo tamkajšnjih prebivalcev in državljanov. Za letos so predvideli 12,3-odstotno poprečno povečanje cen na drobno, do konca julija pa so zabeležili rast cen za 13,7 odst. Nove cene nafte in prodaja kuriva v jeseni bodo ta odstotek pognale še navzgor. V Vel. Britaniji računajo, da bodo cene obdržali pri planiranih 20 odst. podražitev. Zmeda z nafto na svetu pa bo v kratkem precej premešala račune vseh cen na debelo in drobno.

Voda iz soda ima nekoliko bolj znošen okus kakor tista iz vodovoda, ker ima sod svojevrsten psihološki učinek, je menil moški del karavane med potjo proti Moskvi...